

جمهوری اسلامی ایران

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران

مدرسه علمیه معصومیه (س) قم

تحقیق پایان سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

عوامل استحکام خانواده در اسلام

استاد راهنما

سرکار خانم شاه جعفری

استاد داور

سرکار خانم وفایی

پژوهشگر

معصومه نادری

اسفند ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تمجیدیه

سپاس مخصوص خداوند مهربان که به انسان توانایی و دانایی بخشید تا به بندگانش شفقت ورزد، مهربانی کند و در حل مشکلاتشان یاری‌شان نماید. از راحت خویش بگذرد و آسایش هم‌نوعان را مقدم دارد، با او معامله کند و در این خلوص انباز نگیرد و خوش باشد که پروردگار سمیع و بصیر است.

سپاس ایزد منان که به من این فرصت را داد تا به این مرحله از علم رسیده و از هیچ محبتی دریغ نکرد و در تمام مراحل زندگی‌ام مرا قوت قلب بود.

و درود و تحیات الهی بر رسول مکرم اسلام و اهل بیت طاهرینش باد؛ آنانی که بوسیدن آستان‌شان عامل رفعت و صعود مؤمنان به برترین معارج و مدارج شرف، خیر و صلاح است و نفرین خدا بر کسانی که همانند شب تاریک و مایه‌ی ظلمت دیگران هستند و محجوب از حق و حاجب نسبت به خلق‌اند.

تقدیم:

ارواح پاک ائمه معصومین علیهم السلام

روح مادر شهیدان زهرای اطهر علیها السلام

و هدیه به تمام مربیانی که انسان‌های صالح را پرورش می‌دهند و بخصوص به

مادرانی که بهترین مربی رشد و پرورش فرزندان و انسان‌های کامل هستند.

تقدیر و تشکر:

به مصداق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» بسی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه سرکار خانم شاه جعفری که با کرامتی چون خورشید، سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی‌های کارساز و سازنده بارور ساختند؛ تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین تقدیر و تشکر می‌کنم از سرکار خانم وفایی و مسئول محترم پژوهش خانم انصاری که با راهنمایی‌های ارزشمند خود مرا در تکمیل این مجموعه یاری نمودند بالاخص خانواده عزیز و خواهر خوبم به پاس خوبی‌هایشان، و توفیق خوشبختی را برای همه آنان آرزو می‌کنم.

- ۵۲- مقدادی، محمد مهدی، *ریاست خانواده: بررسی ماده ۱۱۰۵ ق.م*، چاپ اول، تهران، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، ۱۳۸۵.
- ۵۳- ملک محمودی، امیر، *راهنمای ازدواج*، چاپ دوم، قم، میراث ماندگار، ۱۳۸۵.
- ۵۴- نوری همدانی، حسین، *جایگاه بانوان در اسلام*، چاپ سوم، قم، مهدی موعود، ۱۳۸۴.
- ۵۵- نیلی پور، مهدی، *بهشت اخلاق*، ج ۲، چاپ دوم، قم، مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، ۱۳۸۵.
- ۵۶- هاشم نژاد، ناهید، *نقش خانواده در کاهش جرائم اجتماعی*، قم، نورالسجاد، ۱۳۹۱.

(ب) کتب عربی

- ۵۷- ابن أبی الجمهور احسائی، محمد بن علی، *عوالی اللئالی العزیزیه فی الاحادیث الدینیة*، تحقیق: آقامجتبی محمد عراقی، ج ۱، چاپ یکم، قم، انتشارات سید الشهداء، ۱۴۰۵ق.
- ۵۸- ابن أبی الحدید، عبدالحمید بن هبه الله، *شرح نهج البلاغه لابن أبی الحدید*، مصحح: ابراهیم محمد ابوالفضل، ج ۱۸، ج ۲۰، چاپ اول، قم، المرعشی النجفی، ۱۴۰۴ق.
- ۵۹- ابن بابویه، محمد بن علی، *الخصال*، چاپ اول، قم، مؤسسه نشر الاسلامی، ۱۴۱۴ق.
- ۶۰- _____، *الخصال*، مترجم: هادی خلیلی، جلد ۱ و ۲، چاپ اول، قم، تهذیب، ۱۳۹۳.
- ۶۱- _____، *من لا یحضره الفقیه*، ترجمه علی اکبر غفاری و محمدجواد غفاری و صدر بلاغی، ج ۳، ج ۴، ج ۵، چاپ اول، تهران، صدوق، ۱۳۶۷.
- ۶۲- بروجردی، حسین، *جامع احادیث الشیعه*، ج ۲۲، چاپ اول، تهران، فرهنگ سبز، ۱۳۸۶.
- ۶۳- پاینده، ابوالقاسم، *نهج الفصاحه (مجموعه کلمات قصار حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم)*، چاپ چهارم، تهران، دنیای دانش، ۱۳۸۲.

- ۶۴- تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، *غرر الحکم و درر الکلم*، تحقیق: مصطفی درایتی، ج ۳، ج ۴، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۶ ش.
- ۶۵- _____، *غرر الحکم و درر الکلم*، ترجمه و شرح غرر الحکم، چاپ سوم، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۱.
- ۶۶- جزائری، نعمة الله، *کشف اسرار فی شرح الاستبصار*، تحقیق: السيد طیب الموسوی الجزائری، ج ۷، قم، مؤسسه دارالکتاب، بی تا.
- ۶۷- جعفر بن محمد علیه السلام (امام ششم علیه السلام)، *مصابح الشریعه*، چاپ اول، بیروت، نشر اعلمی، ۱۴۰۰ ق.
- ۶۸- حرّانی، علی بن شعبه، *تحف العقول عن آل الرسول علیهم السلام*، تحقیق: علی اکبر غفاری، چاپ دوم، قم، مؤسسه نشر الاسلامی، ۱۴۰۴ ق.
- ۶۹- _____، *تحف العقول عن آل الرسول علیهم السلام*، مترجم: جنتی، چاپ اول، تهران، مؤسسه امیرکبیر، ۱۳۸۲.
- ۷۰- خوانساری، جمال الدین محمد، *شرح جمال الدین خوانساری بر غرر الحکم*، ج ۱، چاپ اول، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۶.
- ۷۱- دامغانی، محمود مهدی، *روضه الواعظین*، ترجمه مهدوی دامغانی، چاپ اول، تهران، نشر نی، ۱۳۶۶.
- ۷۲- دیلمی، حسن بن محمد، *إرشاد القلوب*، ترجمه علی سلگی نهاوندی، چاپ اول، قم، ناصر، ۱۳۷۶.
- ۷۳- رسولی محلاتی، سید هاشم، *ترجمه غرر الحکم و درر الکلم آمدی*، بی جا، بی تا.
- ۷۴- زید بن علی، *مسند، عقاب النکاح*، بیروت، منشورات دار مکتبه الحیاه، بی تا.
- ۷۵- شعیری، محمد بن محمد، *جامع الأخبار*، چاپ اول، نجف، مطبعه حیدریه، بی تا.

- ۷۶- شیخ حر عاملی، محمد بن حسن، *وسائل الشیعه*، ج ۱۱، ج ۱۴، ج ۱۵، ج ۱۶، ج ۱۷، ج ۱۹، ج ۲۰، چاپ اول، مؤسسه آل البيت لاحیاء التراث، ۱۴۰۹ق.
- ۷۷- شیخ طوسی، محمد بن حسن، *تهذیب الاحکام فی شرح المقنعة*، تحقیق: سید حسن موسوی، ج ۶، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
- ۷۸- طباطبائی، سید محمدحسین، *ترجمه تفسیر المیزان*، ترجمه: محمدباقر موسوی همدانی، ج ۴، چاپ بیست و هشتم، ج ۱۵، چاپ بیست و دوم، ج ۱۶ و ۱۸، قم، اسلامی، ۱۳۸۸.
- ۷۹- _____، *خلاصه ترجمه تفسیر المیزان*، مؤلف: کمال مصطفی شاکر، مترجم: فاطمه مشایخ، ج ۳، بی جا، انتشارات اسلام، ۱۳۸۵.
- ۸۰- طبرسی، حسن بن فضل، *مکارم الأخلاق*، ترجمه ابراهیم میرباقری، ج ۱، چاپ دوم، تهران، فراهانی، ۱۳۶۵.
- ۸۱- عروسی حویزی، عبدعلی بن جمعه، *تفسیر نورالثقلین*، تحقیق: سید هاشم رسولی محلاتی، ج ۳، چاپ چهارم، قم، مؤسسه اسماعیلیان، ۱۴۱۵ق.
- ۸۲- کلینی، محمد بن یعقوب، *الکافی*، تحقیق: علی اکبر عفری، بیروت، دارالصعب و دارالتعارف، بی تا.
- ۸۳- _____، *الکافی*، ج ۴، ج ۵، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵.
- ۸۴- متقی هندی، علی بن حسان الدین، *کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال*، تحقیق و تصحیح: صفوة سقا - بکری حیانی، ج ۹، بیروت، مؤسسه الرساله، ۱۴۰۹ق.
- ۸۵- مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، *بحار الانوار*، ج ۱۷، ج ۴۳، ج ۷۴، ج ۷۸، چاپ دوم، ج ۷۹، ج ۱۰۳، چاپ دوم، ج ۱۰۴، بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ق.

- ۸۶- محمدی ری شهری، محمد، *تحکیم خانواده از نگاه قرآن و حدیث*، با همکاری عباس پسندیده، مترجم: حمیدرضا شیخی، چاپ پنجم، قم، دارالحدیث، ۱۳۹۱.
- ۸۷- _____، *میزان الحکمه*، ترجمه حمیدرضا شیخی، ج ۴، چاپ دهم، قم، دارالحدیث، ۱۳۷۷.
- ۸۸- مکارم شیرازی و همکاران، ناصر، *تفسیر نمونه*، ج ۳، چاپ سی و سوم، ج ۱۰، ج ۱۴، چاپ بیست و نهم، ج ۱۷، ج ۲۰، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
- ۸۹- نوری طبرسی، حسین، *مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل*، ج ۱، ج ۱۳، چاپ اول، ج ۱۴، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ۱۴۰۷ق.
- ۹۰- ورام بن ابی فراس، مسعود بن عیسی، *مجموعه ورام*، ج ۱، چاپ اول، قم، مکتبه فقیهه، ۱۴۱۰ق.

ج) مقالات

- ۹۱- بهرامی، اکرم، اعظم، بهرامی، زهره، سعادت‌مند، «*مهندسی فرهنگی و نهادینه‌سازی عفاف و حجاب*»، عفاف و حجاب (گزیده مقالات)، چاپ اول، یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۱۳۸۹.
- ۹۲- جابری، امید، کوثر، فهیمی، «*حجاب در تاریخ اسلام و ادیان الهی و تمدن‌ها*»، عفاف و حجاب (گزیده مقالات)، چاپ اول، یاسوج، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، ۱۳۸۹.
- ۹۳- شجاعی، محمدصادق، «*مقاله نقش فرزند در استحکام و بهداشت روانی خانواده*»، کتاب تقویت نظام خانواده و آسیب‌شناسی آن، قم، انتشارات مؤسسه امام خمینی، ۱۳۸۸.
- ۹۴- نوری، اعظم، «*عوامل تحکیم و استحکام خانواده*»، فصل‌نامه‌ای در عرصه مطالعات زنان و خانواده، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، بی‌جا، بی‌تا.

(د) سایت‌ها

- ۹۵- احکام روابط زن و مرد نامحرم، www.hawzah.net
- ۹۶- اصول و ضوابط روابط زن و مرد، گفتار سوم و چهارم، www.tebyan.net
- ۹۷- بیانات رهبر معظم انقلاب دامه برکاته، خطبه عقد مورخه ۱۳۷۹/۶/۲۸.
- ۹۸- روابط زن و مرد از دیدگاه اسلام، www.mr-z.n.n.ri
- ۹۹- گروه رسانه‌ها، خبرگزاری تسنیم، سخنان جامعه‌شناس اسماعیل چراغی کوتیانی.